

National Conference

ISBN- 978-93-83673-72-1

On

Climate Change and It's Impact on Agriculture Development in India

(28th & 29th Sept. 2018)

Sponsored By

Indian Council of Social Science Research

Originized By

Department of Geography

Ujjwal Gramin Mahavidyalaya, Ghonsi, Tq- Jalkot , Dist.Latur

Editor

Prin. Dr. Sadanand H. Gone

Dr. Devidas S. Kendre

Dr. Prakash K. Morkhande

Dr. Padmakar B. Gone

36.	" Climate Change and Agro ecosystems: Key Issues in present scenario."	235
	Dr. Chimangunde Vishavraj Shriram	
37.	Assessment of Sex Ratio in Ambikanagar (Slum area) of Shirpur town, Dhule District	241
	Dr P. Y. Magare	
38.	भारतातील शेती विकासावर बदलत्या वातावरणाचा होणारा परिणाम :- एक चिकित्सक अभ्यास	247
	सा. प्रा. निनाद विजय जाधव	
39.	जागतीक तापमानवृद्धी व ओझोन क्षयचा परिणाम पिक प्रणाली सह	253
	डॉ. शोभा भा. दुधाटे	
40.	पर्यावरण प्रदूषण आणि मानवी आरोग्य – एक भौगोलीक विश्लेषण	256
	प्राचार्य डॉ. एस. एच. गोणे	
	प्रा. अनिल नि. शिंदे	
41.	पर्यावरण संतुलन :समकालीन गरज	267
	डॉ. बलविरचंद्र बापूसाहेब राजुरकर	
42.	भारतीय कृषी विकासावर हवामान बदलाचा होणारा परिणाम : एक भौगोलिक अभ्यास	271
	प्रा.डॉ.दिलीप भोगे	
43.	भारतातील वाळवंटीकरणाचे कारण परिणाम व उपाय एक भौगोलिक अभ्यास	275
	बोईवारे ब्रम्हानंद माधवराव	
44.	महाराष्ट्रातील पडीत जमीन क्षेत्राचा भौगोलिक अभ्यास	281
	प्रा. डॉ. एस.जी. बिराजदार	
45.	महाराष्ट्र शेती: बदलत्या हवामानाचा अभ्यास	286
	डॉ. एम. पी. मानकरी, केंद्रे गणपत गंगाधर	
46.	जागतिक तापमानवाढ एक पर्यावरणीय समस्या	293
	प्रा.डॉ.केंद्रे डी.एस.,	

40..

पर्यावरण प्रदूषण आणि मानवी आरोग्य – एक भौगोलीक विश्लेषण

प्राचार्य डॉ. एस. एच. गोने
उज्वल गामिण महाविद्यालय . धोणसी
ता. जळकोट जि. लातूर

प्रा. अनिल नि. शिंदे
डॉ. सी. डी. देशमुख कॉमर्स व सौ.
के. जी. तागहाणे कला महाविद्यालय
रोहा. जि. रायगड.

प्रस्तावना :-

सध्याच्या काळात पर्यावरणीय प्रदूषण ही एक अत्यंत गंभीर समस्या असून जगा समोर तो एक चिंतेचा विषय बनलेला आहे. ही समस्या मानवासह सर्व जिवसृष्टीस धोका निर्माण करणारी आहे. मानवी विकासासाठी व मानवास त्याचे जीवन सुयोग्य जगण्यासाठी संतुलीत पर्यावरणाची अपेक्षा आहे. ख-या अर्थाने पर्यावरण प्रदूषणाचे मुख्य कारण मानव हाच आहे. जसजशी मानवी लोकसंख्येत वाढ होते आहे तसतसे प्रत्येक राष्ट्र आपल्या विकासासाठी हेतूपूरस्कर नैसर्गिक संपत्तीचा अतिरेकी वापर करतो आहे. त्यामुळे आज वरीच संपत्ती नाहीशी होण्याच्या मार्गावर आहे. प्रदूषण ही सध्याच्या काळातील गंभीर समस्या आहे यात हवा प्रदूषण, पाणी प्रदूषण, कचरा प्रदूषण भू प्रदूषण असे विविध प्रकार पडतात परंतु यामध्ये हवा प्रदूषण व पाणी प्रदूषण हे अतिशय महत्वाचे आहे कारण या दोन्ही प्रदूषकांचा मानवी शरीरात थेट प्रवेश होत असतो व त्यातून विविध आजारांची निर्मिती होते.

कोणत्याही वस्तू अथवा पदार्थाचे भौतिक रासायनिक आणि जैविक गुणधर्मात असे परिवर्तन होते की जे मानव, वनस्पती आणि पर्यावरणास घातक ठरते त्यास प्रदूषण म्हणतात

तसेच ज्या घटकांमुळे प्रदूषण होते त्यास प्रदूषक म्हणतात हे प्रदूषक मानवनिर्मित व निसर्गनिर्मित अशा दोन्ही प्रकारात वर्गिकृत करता येतात मानवी प्रदूषकात मलमुत्र, धूर, सांडपाणी, कचरा, विषारी वायु आणि घनपदार्थ यांचा समावेश होतो तर ज्वालामुखी उद्रेकाद्वारे बाहेर पडणारे पदार्थ व वायु भूसखलन प्राकृतीक वायुचा विसर्ग इत्यादींचा समावेश नैसर्गिक प्रदूषणात होतो. वायु प्रदूषणाची समस्या त्याच्या घटकात व माध्यमात

About the Society and College

The Ujwal Shikshan Santha, Mumbai is established in 1986. With the thirst to develop education of surrounding area. The main objective to establish the society is to provide opportunities to seek quality education for the students who come from surrounding area. To fulfil the need of higher education the society had decided to start college. Hence, in 1997 Ujwal Gramin Mahavidyalaya, Ghonsi Tq. Jalkot Dist. Latur (M.S.) affiliated to S.R.T.M.U. Nanded run UG level.

It is grant-in-aid college affiliated to Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded and recognized by UGC U/s 2 (f) and 12 (b) the college has been started with objective to provide higher education to the masses and to make them efficient self salient. In our college enrolled percentage of girl's students is more than boys students. Ratio of the meritorious students increasing every academic year.

The college has appointed meritorious, dedicated teaching and non-teaching faculties to motion educational excellence. Out of 15 regular teaching faculties, 09 faculties are Ph.D. holder, 07 faculties are M.Phil holders, 06 faculties have SET/NET and 06 faculties are research supervisor recognized by parent University.

About Geography Department

The under graduate Department of Geography is started in 1997. At present the department is engaged in research activities in various field of geography. They have also taken Minor Research Projects and produced publications of research paper in various national and international journals. Hundreds students passed out by this department who are working on various posts in overall India. The department has been arranged different types of programmes like seminar, group discussion, debates, educational tour etc.

Rs. 200/-

ISBN- 978-93-83672-72-1

**Chief Editor
Arun B. Godam
Latur, Dist. Latur-413512
(Maharashtra, India)
Mob. 7020796909**

Shaurya Publication

www.rjournals.co.in